

LLENGUATOU -OVA

Ramon Sangles Moles

amb la col·laboració de Joan Perera, Jordi Badia i Josep Ruaix

És un mal endèmic de molts catalans: davant una persona desconeguda, o d'aspecte forà, o fins veïna de tota la vida però que potser té una altra llengua materna, canvien de llengua: deixen la pròpia i passen al castellà. A alguns, això els pot semblar educació, però és, de fet, un **suïcidi lingüístic**. Per això cap altra llengua no ho practica. Si vas a viure a qualsevol país, la gent no canvia de llengua davant teu pel fet que siguis de fora. Simplement van parlant la seva, i tu vas aprenent-la, sense conflicte. I és que el suïcidi lingüístic només es practica en situacions de dominació colonial, militar i cultural, per l'acomplexament i la minva d'autoestima que comporta.

En aquesta fitxa us presento un mot nou que m'he permès de crear i que proposo a la comunitat lingüística. Ja l'hem experimentat, amb molt bon resultat! És el substantiu **llenguatou -ova**, que designa la persona que recorre innecessàriament i servilment a la llengua castellana.

De l'adjectiu **TOU TOVA**, el diccionari normatiu ens diu (entre altres coses): «Que cedeix fàcilment, no gens ferm» i «Malalt, cansat, decrepít». En efecte, un **llenguatou** o una **llenguatova** cedeix i canvia de llengua. I això denota decrepitud lingüística, acceptar de mica en mica la substitució de la llengua pròpia per una de forastera.

Si observem el dia a dia, comprovarem que molta gent que tracta amb clients, espectadors, pacients, comensals, usuaris, etc. fa servir d'esma el castellà. Si hom els interroga sobre aquest hàbit, uns diuen que així s'estalvien de preguntar si entenen el català: parlen en castellà amb tothom, i problema solucionat; uns altres et diuen aquella frase típica durant la Dictadura: «En castellà perquè tothom ho entengui», i així menarien la llengua a l'extinció amb l'excusa d'un suposat bé comú; uns altres et diran que la bona educació obliga...; que «pobrets, no ens entenen»...; que «vigila, que si s'enfaden, encara

rebrem»... (penso en l'arrest d'Antoni Gaudí per parlar en català). Per a molts, parlar en català davant desconeguts o forasters és una tortura psicològica perquè consideren que és ofensiu. Per contra, cal veure amb quina desimboltura s'expressen les llengües foranes imposades. Hauríem d'aprendre a fer-ho a casa nostra.

D'altra banda, el **llenguatou** discrimina els seus interlocutors: amb la seva tovor dóna per fet que els altres, no solament no coneixen ni estimen el català, sinó que tampoc no tenen ni capacitat ni interès per a aprendre'l. És tractar-los ofensivament de babaus.

Un **llenguatou** és una barreja d'acomplexat, covard, paternalista, mandrós, panxacontent, acomodaticí, servil, llagoter, mesell... que milita contra la llengua pròpia del país sense tenir-ne la mínima consciència. Ja en sap, de parlar català, però només ho fa quan no li demana fermesa. El català va quedant aleshores com una llengua que solament «es parla en la intimitat» (parafraçant el que va dir un polític espanyol) i ja no se sent al tren, als mercats i botigues, als bars i hospitals... I, a aquest pas, està condemnada a l'extinció (la llista de llengües desaparegudes en l'àmbit dels grans imperis —francès, espanyol, anglès, etc.— és llarguíssima).

Si tenim en compte la persecució secular del català, tant a Espanya com a França, la supervivència de la nostra llengua hauria de ser tinguda per miracle (ho exemplifiquen molts fets, però és gràfica la fúria amb què l'any 1939 l'exèrcit anomenat «nacional» va fer foguera dels inofensius i apolítics llibres i escrits que Pompeu Fabra tenia en el seu domicili badaloní...). El poble, tanmateix, s'ha mantingut fidel a la llengua rebuda dels pares i avis i besavis, i també moltes persones cultes n'han fet una llengua moderna, dotada de les eines necessàries per a afrontar el seu futur amb un mínim de tranquil·litat. Però cada segle té els seus reptes; el d'avui és que la llengua normal del carrer sigui el català. Per això **no hem de ser llenguatous ni llenguatoves.**